

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.8.11>
УДК 342.7

Володимир Костянтинівич МАРІНІЧ

адвокат; керівник, ГО «Магістрат»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3206-1436>

e-mail: marinich@cosmiclawportal.org

Марина Ігорівна МИКЛУШ

керівник, Юридична група «ФОКС»; учасник, ГО «Магістрат»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2202-9482>

e-mail: myklush@cosmiclawportal.org

Світлана Миколаївна ГОЛУБ

учасник, ГО «Магістрат»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2365-064X>

e-mail: holub@cosmiclawportal.org

Олена Сергіївна ЯРА

д.ю.н., професор, декан юридичного факультету, Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7245-9158>

e-mail: olenas.yara@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ. ЧАСТИНА 4: УМОВИ І СТРОКИ ДОВЕДЕННЯ ДО НАСЕЛЕННЯ ОСНОВНИХ ВИМОГ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ

У статті досліджено основні умови оприлюднення нормативно-правових актів в галузі освіти, які впливають на права закладів освіти, вступників до закладів освіти і здобувачів освіти. З цією метою проведено глибокий аналіз загальноприйнятих міжнародних і національних правових норм, що регулюють право людини знати свої права і обов'язки в Україні, зокрема в умовах воєнного стану, а також аналіз нормативно-правових актів, які регулюють освітню діяльність. За результатом проведеного аналізу визначено умови, строки і порядки оприлюднення нормативно-правових актів в галузі освіти.

Ключові слова: правове регулювання освіти, освіта, освітня діяльність, правила прийому, вступ до закладів освіти, строки оприлюднення, проблеми освіти, здобуття освіти

ВСТУП

Положення ст. 68 Конституції України (КУ) проголошують: «Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності» [4].

Відповідно право знати свої права і обов'язки є одним з основних прав людини, що має бути забезпечено державою.

Зі свого боку, в питаннях стосовно освіти таке право іноді має вирішальне значення як для людини, так і для держави, оскільки освіченість людини є важливим елементом для створення безпечного і прогресивного суспільства в будь-якій державі.

До того ж знання людиною своїх прав у частині вступу до закладів освіти і здобуття освіти є вирішальним фактором, що впливає на доступність освіти.

Стосовно цього міжнародною спільнотою зроблено важливі кроки вже в середині ХХ ст. шляхом визначення основних прав людини у Загальній декларації прав людини (ЗДПЛ), прийнятій і проголошеній резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №217 А (III) від 10 грудня 1948 р. [7], а також у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (Європейська Конвенція з прав людини – СКПЛ), підписаної 04 листопада 1950 р. [6].

Зі свого боку, після виходу у 1990 р. України зі складу СРСР в Україні зроблено кроки для встановлення чітких і прозорих умов здобуття освіти, шляхом прийняття Закону України (ЗУ) «Про освіту» від 23 травня 1991 р. за №1060-ХІІ [2] і визначення основних прав і свобод людини і громадянина в КУ, затвердженій Законом України від 28 червня 1996 р. за № 254к/96-ВР [4].

У подальшому в Україні відбулося безліч освітніх

реформ, остання з яких завершилась прийняттям ЗУ «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. за №2145-VIII [3] і ЗУ «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. за № 1556-VII [1].

Водночас зазначені реформи підтвердили не обхідність дотримання прав людини у сфері освіти.

Однак із введенням воєнного стану і запровадженням мобілізації в Україні почали з'являтися перші проблеми, пов'язані з порушенням принципу доведення нормативно-правових актів до відома населення.

Фактично вищевказані проблеми виникли на тлі реформ Міністерства освіти і науки України в освітній діяльності, що розпочато у 2024 р., попри обставини, які й так впливали на складність здобуття освіти і вступу до закладів освіти, зокрема, наявність постійної небезпеки від ракетних обстрілів цивільного населення, регулярні відключення світла внаслідок пошкодження енергогенеруючих об'єктів, а також пануючого стану психологічного стресу в більшості населення України.

Водночас зазначені реформи порушили принцип доведення нормативно-правових актів до відома населення і таким способом призвели до порушення права людини своєчасно знати свої права і обов'язки, зокрема в галузі освіти.

Так, можливо констатувати те, що на сьогодні процес правового регулювання освіти залишається незавершеним та наявні проблеми в освітній діяльності не зменшились, а з часом навіть збільшились.

У зв'язку з цим виникла необхідність у проведенні глибокого і системного правового дослідження основних прав і свобод людини, зокрема тих, які мають врахову-

ватися у встановленні правил та умов прийому на навчання до закладів освіти України.

Водночас, нині є низка міжнародних і національних наукових досліджень в галузі освіти. Однак всі ці дослідження переважно пов'язано з якістю освіти і міжнародною інтеграцією освітнього процесу, але не зачіпають проблеми правового регулювання вступу до закладів освіти, здобуття освіти і здійснення освітньої діяльності в умовах воєнного стану і економічної кризи в Україні.

МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ

Враховуючи те, що основним питанням цього дослідження є питання дотримання прав людини, автори насамперед звернули увагу на загальноприйняті міжнародні і національні правові акти, які встановлюють та гарантують права людей в Україні, зокрема:

- ЗДПЛ [8];
- ЄКПЛ [7];
- КУ, затверджена ЗУ від 28 червня 1996 р. за № 254к/96-ВР [4];
- Рішення Великої палати Конституційного Суду України (КСУ) від 28 серпня 2020 р. у справі № 10-р/2020 (далі – Рішення КСУ 2020 р.) [5].

Окрім цього, враховуючи особливості цього дослідження, пов'язані з освітою, аналіз зосереджено на основних правових актах, які регулюють умови надання освіти, а також умови вступу до закладів освіти і здобуття освіти, зокрема:

- ЗУ «Про освіту» від 23 травня 1991 р. за №1060-XII (далі – ЗУ Про освіту 1991 р.) [2];
- ЗУ «Про освіту» від 05 вересня 2017 р. за №2145-VIII (далі – ЗУ Про освіту 2017 р.) [3];
- ЗУ «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 р. за № 1556-VII (далі – ЗУ Про вищу освіту) [1];
- Указ Президента України від 10 червня 1997 р. за №503/97 [6].

Для отримання найбільш ефективних наукових результатів дослідження застосовано загальнонаукові методи (аналіз і синтез, дедукція та індукція, системно-структурний), загально-філософські методи (діалектичний і герменевтичний), а також спеціальні методи (історико-правовий, формально-юридичний).

МЕТА статті, яка є четвертою статтею з цього циклу досліджень, – визначення основних умов, строків і порядків оприлюднення нормативно-правових актів в галузі освіти, які впливають на права закладів освіти, вступників до закладів освіти і здобувачів освіти, на основі аналізу правових норм, що регулюють право людини знати свої права і обов'язки в Україні, зокрема в умовах воєнного стану.

РЕЗУЛЬТАТИ

1. Правовий стан прав і свобод людини в Україні в період 2022-2024 рр. під час воєнного стану

Перед тим як досліджувати умови, строки і порядок оприлюднення нормативно-правових актів в галузі освіти, особливо в період 2022-2024 рр., необхідно встановити обсяг прав, якими наділені люди, зокрема громадяни України, в період воєнного стану.

Стосовно цього необхідно звернути увагу на те, що основні права і свободи людей, зокрема які гарантують рівність прав людей, їхнє право на освіту і здоров'я,

право на гідність і належний рівень життя, право на працю і право знати свої права та обов'язки тощо, встановлені і гарантовані положеннями ст.ст. 1-3, 5, 7, 23, 25 і 26 ЗДПЛ [8] та положеннями ст.ст. 1-3, 9 і 14 ЄКПЛ [7].

Крім того, вищевказані права, а також права, пов'язані з верховенством права, повноваженнями органів влади і місцевого самоврядування та незворотною дією законів, встановлені і гарантовані положеннями ст.ст. 8, 9, 19, 21, 22, 24, 27, 28, 43, 48, 53, 55, 57 і 58 КУ [4].

Водночас відповідно до положень ч. 1 ст. 64 КУ права і свободи людей не може бути обмежено, крім випадків, передбачених КУ [4].

Зі своєю боку, ч. 2 ст. 64 КУ передбачено те, що лише «в умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції» [4].

Враховуючи зазначений перелік статей, можливо зробити висновок про те, що права й свободи людей, встановлені положеннями ст.ст. 24, 28, 55, 57 і 58 КУ (зокрема стосовно рівності прав, права на повагу до гідності і права своєчасно знати про свої права і обов'язки через оприлюднення органами влади нормативно-правових актів), не може бути обмежено в жодному разі, а права і свободи, встановлені положеннями ст.ст. 8, 9, 19, 21, 22, 27, 43, 48 і 53 КУ, може бути обмежено, але лише відповідно до положень КУ.

Водночас стосовно цього КСУ зроблено висновок у п. 3.2 Рішення КСУ 2020 р. про те, що «*обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина є можливим у випадках, визначених Конституцією України. Таке обмеження може встановлюватися виключно законом – актом, ухваленим Верховною Радою України як єдиним органом законодавчої влади в Україні. Встановлення такого обмеження підзаконним актом суперечить статтям 1, 3, 6, 8, 19, 64 Конституції України*» [5].

Враховуючи відсутність будь-яких законів, якими було б встановлено обмеження прав і свобод людей в Україні, передбачених у положеннях ст.ст. 8, 9, 19, 21, 22, 43, 48 і 53 КУ, вважається, що такі права і свободи нині є необмеженими і діють в повному обсязі.

Тобто з огляду на положення ч. 2 ст. 64 КУ і висновок КСУ у п. 3.2 Рішення КСУ 2020 р., можливо вважати, що всі вищеперелічені права і свободи людей в Україні, що встановлено і гарантовано положеннями ст.ст. 8, 9, 19, 21, 22, 24, 27, 28, 43, 48, 53, 55, 57 і 58 КУ, є діючими і необмеженими.

2. Умови і строки доведення до населення основних вимог в галузі освіти

Положеннями ст. 57 КУ встановлено таке:

«Кожному гарантується право знати свої права і обов'язки.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, не доведені до ві-

дома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними» [4].

Водночас, враховуючи відсутність будь-яких законів, якими було б встановлено обмеження вищевказаних прав і свобод, а також, відповідно до положень ч. 2 ст. 64 КУ і Висновку КСУ у п. 3.2 Рішення КСУ 2020 р. такі права і свободи нині є необмеженими і діють в повному обсязі.

Отже, всі нормативно-правові акти в галузі освіти повинні бути доведені до населення України у порядку, встановленому законом.

Зі свого боку, вимогами ч. 2 ст. 44 ЗУ Про вищу освіту встановлено те, що «умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти оприлюднюються на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки **не пізніше 15 жовтня року, що передує року вступу до закладу вищої освіти**» [1].

Так, закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом.

Відповідно нормативно-правові акти, що встановлюють Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти оприлюднюються на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки не пізніше 15 жовтня року, що передує року вступу до закладу вищої освіти.

Також вимогами ч. 1 ст. 45 ЗУ Про вищу освіту встановлено те, що «**порядок, графіки проведення основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання, порядок використання приміщень закладів освіти встановлюються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням можливостей осіб з особливими освітніми потребами та мають бути оприлюднені не менш як за шість місяців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання**» [1].

Водночас необхідно розуміти, що відповідно до положень ч. 1 ст. 44 ЗУ Про вищу освіту «зовнішнє незалежне оцінювання» – це оцінювання, яке здійснюється спеціально уповноваженою державою установою (організацією), а не закладом освіти, до якого планує вступати здобувач освіти.

Тобто будь-яке оцінювання результатів проведення будь-яких конкурсів, тестів, ЄВІ, іспитів та інших випробувань, яке здійснюється не закладом освіти, до якого планує вступати здобувач освіти, а спеціально уповноваженою державою установою (організацією), яка не є частиною закладу освіти, буде вважатися «зовнішнім незалежним оцінюванням».

Зі свого боку, вимогами ч.ч. 2 і 4 ст. 45 ЗУ Про вищу освіту встановлено те, що:

«2. Зовнішнє незалежне оцінювання здійснюється на основі програм зовнішнього незалежного оцінювання, затверджених центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки. Зміст програм зовнішнього незалежного оцінювання має відповідати стандартам освіти відповідного рівня та/або професійним стандартам і бути доступним для ознайомлення **не пізніше ніж за 18 місяців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання**.

...

4. Відкритість зовнішнього незалежного оцінювання забезпечується шляхом повного і своєчасного інформування

осіб, які бажають здобути вищу освіту, про програми, строки та порядок проведення зовнішнього незалежного оцінювання, а також здійснення державного контролю та громадського спостереження за проведенням зовнішнього незалежного оцінювання» [1].

Враховуючи вищевикладене, можливо зробити висновок про те, що нормативно-правові акти, що встановлюють Порядок, графіки проведення основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання, порядок використання приміщень закладів освіти має бути оприлюднено не пізніше ніж за шість місяців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, в порядку, встановленому Указом Президента України від 10 червня 1997 р. за №503/97 (що визначає порядок оприлюднення актів органів державної влади) [6].

Водночас нормативно-правові акти, які встановлюють зміст програм зовнішнього незалежного оцінювання має бути оприлюднено не пізніше ніж за 18 місяців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, в порядку, встановленому Указом Президента України від 10 червня 1997 р. за №503/97 [6].

3. Умови і строки доведення до населення основних вимог в галузі освіти у 2024 р.

3.1. На підставі вищевикладеного можливо зробити такі висновки з оприлюднення вищевказаної інформації в галузі освіти про права і обов'язки громадян, які планують вступати до закладу освіти для здобуття вищої освіти, наприклад, у 2024 р.

Так, враховуючи положення ч. 2 ст. 44 ЗУ Про вищу освіту і положення ст. 57 КУ, будь-які правові акти, що встановлюють умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р. (зокрема форми і рівні освіти, умови і порядок подання заяв, зарахування на навчання, умови укладення договорів між вступником і закладом освіти, допуски, конкурси, іспити, тести, оцінювання та інші випробування, а також перелік необхідних документів для вступу тощо) повинні бути прийняті і оприлюднені на сайті Міністерства освіти і науки України не пізніше 15 жовтня 2023 р.

Відповідно будь-які правові акти, що встановлюють умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти, прийняті та опубліковані пізніше 15 жовтня 2023 р., не можуть застосовуватися для прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р.

Тобто, починаючи з 16 жовтня 2023 р., всі громадяни, які бажають вступити до закладу вищої освіти і почати здобувати вищу освіту у 2024 р., мають право і зобов'язані дотримуватися лише тих вимог до прийому на навчання до закладу освіти, які оприлюднено до 15 жовтня 2023 р.

Водночас згідно з положеннями ст. 58 КУ «закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи» [4].

Отже, будь-які правові акти, які встановлюють умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти, прийняті та опубліковані пізніше 15 жовтня 2023 р., не можуть застосовуватися для прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р.

У зв'язку з цим вважаються незаконними та протиправними і не можуть застосовуватися у 2024 р. для прийому на навчання для здобуття вищої освіти норма-

тивно-правові акти Кабінету Міністрів України, Центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки та будь-яких інших органів управління і контролю у цій сфері, які прийнято та опубліковано пізніше 15 жовтня 2023 р. та встановлюють умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р. (зокрема які встановлюють умови ліцензування, прийняття заяв, проведення конкурсних відборів, укладання договорів про навчання, зарахування на навчання, а також обмежують форми, рівні і види освіти за будь-якими ознаками та будь-яким іншим способом).

3.2. Також, враховуючи положення ч. 1 ст. 45 ЗУ Про вищу освіту і положення ст. 57 КУ, можливо зробити висновок про те, що будь-які правові акти, які встановлюють Порядок і графіки проведення основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання у 2024 р. має бути прийнято й оприлюднено на сайті Міністерства освіти і науки України не пізніше 31 грудня 2023 р. (враховуючи те, що подання здобувачами освіти заяв на вступ для навчання до закладу вищої освіти починається з 01 липня кожного року вступу).

Крім того, як зазначалося раніше, приміщення закладів освіти для проведення зовнішнього незалежного оцінювання повинні відповідати вимогам до бомбосховища з гарантованим постачанням електроенергії.

Враховуючи вищевикладене, правові акти, які визначають перелік таких бомбосховищ з резервними джерелами електроенергії, також має бути прийнято й оприлюднено на сайті Міністерства освіти і науки України не пізніше 31 грудня 2023 р.

Відповідно будь-які правові акти, які встановлюють Порядок, графіки проведення основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання, а також порядок використання приміщень закладів освіти, прийняті та опубліковані пізніше 31 грудня 2023 р., не можуть застосовуватися у 2024 р. для проведення будь-яких конкурсів, тестів, ЄВІ, оцінювання, іспитів та інших випробувань, із застосуванням принципу «Зовнішнього незалежного оцінювання», зокрема для прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р.

3.3. Враховуючи положення ч. 2 ст. 44 ЗУ Про вищу освіту і положення ст. 57 КУ, перелік, обсяг і складність будь-яких конкурсів (тестів, ЄВІ, іспитів та інших випробувань), за умови оцінювання їхніх результатів не закладом освіти, до якого планує вступати здобувач освіти, а спеціально уповноваженою державою установою (організацією), яка не є частиною закладу освіти, повинні визначатися програмою зовнішнього незалежного оцінювання, затвердженою Міністерством освіти і науки України, і повинні бути доступним для ознайомлення не пізніше ніж за 18 місяців до проведення.

Враховуючи зазначене, будь-які правові акти, які встановлюють перелік, об'єм і складність будь-яких конкурсів, тестів, ЄВІ, іспитів та інших випробувань, оцінювання результатів яких буде здійснюватися в 2024 р. шляхом «зовнішнього незалежного оцінювання», має бути прийнято і доведено до здобувачів освіти не пізніше 31 грудня 2022 р. (враховуючи те, що подання здобувачами освіти заяв на вступ для навчання до закладу вищої освіти починається з 01 липня кожного року вступу) – тобто, прийняття і оприлюднення цих актів повинно відбуватися настільки завчасно, щоб здо-

бувач освіти мав можливість підготуватися до таких тестів, випробувань тощо.

Отже, будь-які правові акти, які затверджують та/або визначають перелік, обсяг і складність будь-яких конкурсів, тестів, ЄВІ, іспитів, випробувань та інших програм зовнішнього незалежного оцінювання, прийняті та опубліковані пізніше 31 грудня 2022 р., не можуть застосовуватися у 2024 р. для проведення таких конкурсів, тестів, ЄВІ, іспитів та інших випробувань, із застосуванням принципу «зовнішнього незалежного оцінювання», зокрема для прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р.

ВИСНОВКИ

Враховуючи вищевикладені результати дослідження, можливо зробити висновок про те, що **Умови і строки доведення до населення основних вимог в галузі освіти** встановлюють таке:

«Кожному гарантується право знати свої права і обов'язки.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян, мають бути доведені до відома населення у порядку, встановленому законом.

Нормативно-правові акти, що встановлюють Умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти оприлюднюються на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки не пізніше 15 жовтня року, що передує року вступу до закладу вищої освіти.

Нормативно-правові акти, що встановлюють Порядок, графіки проведення основної сесії зовнішнього незалежного оцінювання, порядок використання приміщень закладів освіти мають бути оприлюднені не менш ніж за шість місяців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, в порядку, встановленому Указом Президента України від 10 червня 1997 року за №503/97.

Нормативно-правові акти, які встановлюють зміст програм зовнішнього незалежного оцінювання мають бути оприлюднені не пізніше ніж за 18 місяців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання, в порядку, встановленому Указом Президента України від 10 червня 1997 року за №503/97.

Закони та інші нормативно-правові акти, що визначають права і обов'язки громадян в галузі освіти, не доведені до відома населення у порядку, встановленому законом, є нечинними».

Також з урахуванням **Умов і строків доведення до населення основних вимог в галузі освіти** можливо зробити такий висновок про нормативно-правові акти в галузі освіти, що встановлюють правила прийому на навчання і умови проведення зовнішнього незалежного оцінювання у 2024 р:

«Вважаються незаконними та протиправними і не можуть застосовуватися у 2024 р. для прийому на навчання для здобуття вищої освіти, для проведення будь-яких конкурсів, тестів, оцінювання, ЄВІ, іспитів та інших випробувань, особливо із застосуванням принципу «зовнішнього незалежного оцінювання», зокрема для прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р., такі нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, Центрального органу виконавчої влади

у сфері освіти і науки та будь-яких інших органів управління і контролю у цій сфері:

– які прийнято та опубліковано пізніше 15 жовтня 2023 р. та встановлюють умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2024 р.;

– які прийнято та опубліковано пізніше 31 грудня 2023 р. та встановлюють Порядок, графіки проведення основної сесії зовнішнього незалежного оціню-

вання, а також порядок використання приміщень закладів освіти у 2024 р.;

– які прийнято та опубліковано пізніше 31 грудня 2022 р. та затверджують та/або визначають перелік, об'єм і складність будь-яких конкурсів, тестів, ЄВІ, іспитів, випробувань та інших програм зовнішнього незалежного оцінювання у 2024 р.».

Список використаних джерел

1. Закон України «Про вищу освіту». 2014. №1556–VII.
2. Закон України «Про освіту». 1991. №1060–XII.
3. Закон України «Про освіту». 2017. №2145–VIII.
4. Конституція України. 1996. №254к/96-ВР.
5. Рішення Конституційного Суду України № 10-р/2020. 2020.
6. Указ Президента України «Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності». 1997. №503/97.
7. The Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom (Council of Europe). (04.11.1950).
8. The Universal Declaration of Human Rights (UN). (10.12.1948). Resolution №217 A (III).

References

1. The Law of Ukraine "On Higher Education". (2014). №1556–VII. (in Ukrainian).
2. The Law of Ukraine "On Education". (1991). №1060–XII. (in Ukrainian).
3. The Law of Ukraine "On Education". (2017). №2145–VIII. (in Ukrainian).
4. The Constitution of Ukraine (1996). №254k/96-VR. (in Ukrainian).
5. The Decision of the Constitutional Court of Ukraine No. 10-r/2020. 2020. (in Ukrainian).
6. The Decree of the President of Ukraine "On the procedure for the official promulgation of normative legal acts and their entry into force". 1997. №503/97. (in Ukrainian).
7. The Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedom (Council of Europe). (04.11.1950).
8. The Universal Declaration of Human Rights (UN). (10.12.1948). Resolution №217 A (III).

Volodymyr MARINICH

lawyer, head of public organization "Magistrat"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3206-1436>

e-mail: marinich@cosmiclawportal.org

Maryna MYKLUSH

head, FOX Legal Group; participant, public organization "Magistrat"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-2202-9482>

e-mail: myklush@cosmiclawportal.org

Svitlana HOLUB

participant, public organization "Magistrat"

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2365-064X>

e-mail: holub@cosmiclawportal.org

Olena YARA

Doctor of Legal Sciences, Professor, Dean of the Faculty of Law, The National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7245-9158>

e-mail: olenas.yara@gmail.com

LEGAL REGULATION OF EDUCATION IN UKRAINE. PART 4: CONDITIONS AND TIME LIMITS FOR NOTIFYING THE POPULATION OF THE BASIC REQUIREMENTS IN THE FIELD OF EDUCATION

Conducting this study was a response to several actions that were taken by the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine directly during the 2024 admission campaign and which were associated with interference in the process of admission to higher educational institutions of students who declared their desire to study full-time and on a paid basis in graduate school to obtain the third (educational and scientific) level of higher education. At the same time, interference in the process was carried out by introducing numerous changes to the rules for entry into higher educational institutions, which were often adopted after many applicants had completed participation in entering campaign. The purpose of the paper is to derive the main conditions, terms, and procedures for the promulgation of normative legal acts in the field of education, which affect the rights of educational institutions, entrants to educational institutions, and students. The result of the study is an in-depth analysis of the legal norms regulating the awareness of relevant rights and obligations, including in the conditions of martial law, as well as an analysis of normative legal acts that regulate educational activities. The conclusions of the paper contain conditions, terms, and procedures for the promulgation of normative legal acts in the field of education, which were established based on the results of the research. These conclusions address and highlight the peculiarities of the situation with human rights and freedoms in Ukraine under martial law in view of generally accepted international and national norms of law. In addition, the study reveals issues of legal regulation of education in 2024, including those related to entry into higher education facilities, conducting exams, tests and other competitions as well as the provision of educational services.

Keywords: legal regulation of education, education, educational activity, admission rules, admission to educational institutions, promulgation deadlines, problems of education, obtaining education